

Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК 34 МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ РІЗНИХ ВІКОВИХ КАТЕГОРІЙ

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Освітня програма (спеціальність): 034 «Культурологія»

Рівень підготовки: перший (бакалаврський)

Художньо-педагогічний факультет

Рівне,
2022-2023 н. р.

Анотація дисципліни

Робоча програма: «**Методика організації дозвілля різних вікових категорій**» для здобувачів вищої освіти, першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 034 «Культурологія» четвертого курсу денної та заочної форми навчання. Програма підготовлена на кафедрі івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

Мова навчання: українська

Розробники: Тюска В. Б. – к.п.н., доц., доцент кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

Протокол від “31”серпня 2022 року № 8

Завідувач кафедри _____ (проф. Виткалов В. Г.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією художньо-педагогічного факультету

Протокол від “31”серпня 2022 року № 10

Голова навчально-методичної комісії _____ (доц. Власюк О. П.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

© Тюска В.Б., 2022 рік

© РДГУ, 2022

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Вибіркові компоненти ОП	
Модулів – 2	Спеціальність: 028 «Культурологія»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 1 семестр – 2 год.	Освітній рівень: бакалавр	1-й	1-й
		Лекції	
		18 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		54 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання: 0	
Вид контролю: екзамен 1 сем.			
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше) «Історія України»			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 40 /60

для заочної форми навчання — 10 /90

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: розширення теоретичних знань з прикладної культурології, формування практичних умінь і навичок з методики організації дозвілля різних вікових категорій та розвиток у здобувачів навиків психолого-педагогічного впливу на аудиторію соціокультурних закладів.

Основне **завдання** навчальної дисципліни полягає у поглибленні теоретичних знань здобувачів з питань дозвіллезнавства та сформувані практичні вміння щодо методики організації відпочинку різних вікових груп населення ; цілісної уяви про умови, критерії, форми роботи в соціокультурних закладах ; всебічному розвитку особистості, зокрема, інноваційних підходів у закладах культури.

Завдання - засвоїти пропонований навчальною дисципліною обсяг знань, вмінь і навичок.

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни бакалавр повинен

знати:

знати:

- цілі та принципи проведення дозвілля;
- форми і засоби організації процесу відпочинку в закладах соціокультурної сфери ;
- проблеми сучасних напрямів розваг населення;
- основні моделі та технології організації дозвілля соціально-демографічних груп в Україні та світі ;
- закони, що регламентують розвиток дозвілля в Україні.

вміти:

- використовувати знання, форми та методи для проведення дозвілля різних вікових груп населення;
- робити аналіз негативних явищ сучасних напрямів розваг;
- інтегрувати теоретичні знання з прикладної культурології у практичну соціокультурну діяльність;

- розробляти програми та організовувати відпочинок відповідно до вікових груп населення;
- використовувати сучасні технології дозвілля соціально-демографічних груп у діяльності.

У результаті вивчення курсу бакалавр оволодіває такими **компетентностями**: **загальні, спеціальні (фахові) та програмні результати навчання (ПРН)** (див. сайт РДГУ , режим доступу: <http://rshu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy/592-osvitni-prohramy-bakalavr>).

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль I. Теоретичні основи дозвілля

Тема 1. Сутність організації дозвілля

Соціально – культурна особливість організації дозвілля. Суть, предмет і завдання курсу. Структура дозвілля населення. Місце відпочинку в структурі бюджету часу людини. Ознаки розваг та відпочинку. Мета та завдання відпочинку і розваг, їх організація. Основні категорії та поняття культурології дозвілля, їхня трансформація: «вільний час», «відпочинок», «дозвілля», «рекреація», «розваги», «соціокультурна діяльність» (СКД), «культурно-дозвіллева діяльність» (КДД). Розваги як складова дозвілля. Психофізіологічна потреба організму людини у розвагах. Характеристики процесу розваг. Принципи організації процесу розваг. Фактори, що впливають на вибір відпочинку. Відпочинок як вид соціокультурної діяльності. Пасивний відпочинок. Активний відпочинок. Характеристика організації відпочинку на Україні.

Тема 2. Соціалізація вільного часу розваг

Соціальний феномен вільного часу. Час як значна соціальна цінність. Зміст і структура вільного часу. Вільний час: поняття та зміст. Вільний час суспільства. Особливий вільний час. Структура вільного часу. Соціально-психологічні особливості організації вільного часу. Особливості фактору часу в житті людини і суспільства. Основні соціально-психологічні категорії вільного часу. Суперечності у сфері вільного часу та проблеми їх регулювання й організації. Соціально-психологічні особливості дослідження вільного часу. Взаємозв'язок і взаємозалежність суспільних відношення і вільного часу. Основні напрями саморегулювання і самоменеджменту вільного часу. Діяльність менеджера соціокультурної діяльності як організатора відпочинку та розваг. Характерні особливості дозвілля за кількісним складом аудиторії. Особливості індивідуального відпочинку людей. Специфіка відпочинку у мікро групі. Особливість масового відпочинку населення.

Тема 3. Провідні чинники, що визначають характер потреб людини у сфері дозвілля

Свобода, що створюється дозвіллям, як можливість особистісного вибору. Найістотніші чинники, що впливають на зорієнтованість людини у свій вільний час (вік, соціальний стан, національні традиції). Національні традиції впливу на характер, зміст і форми дозвілля. Природні та рекреаційні ресурси як позитивний фактор організації дозвілля. Моделювання діяльності соціокультурних закладів в умовах ринкових відносин. Інновації в сфері відпочинку та розваг. Соціально - психологічні особливості культурно-дозвіллевого середовища. Різноманітність форм проведення дозвілля. Фактори, що впливають на кількість та склад закладів дозвілля. Організація діяльності анімаційної служби в готелях і туристичних комплексах. Склад анімаційної команди готелів та туристичних комплексів. Модель фахівця анімації. Закордонний досвід підготовки фахівців з анімаційної діяльності.

Змістовний модуль II. Методика організації дозвілля різних вікових категорій громадян

Тема 4. Дозвілля дітей : аспекти організації

Характеристика дитячого дозвілля. Форми відпочинку дітей. Методика організації дитячого дозвілля. Психолого – педагогічний вплив на дітей під час відпочинку та розваг. Особливості дитячих ранків та свят. Характеристика дитячих ранків та свят. Види ранків та свят у дитячому дозвіллі. Вимоги до проведення дитячих ранків та свят.

Тема 5. Організація дозвілля підлітків та молоді

Характеристика відпочинку підлітків та молоді. Форми відпочинку підлітків та молоді. Проблеми організації відпочинку підлітків та молоді. Психолого-педагогічні підходи в організації молодіжного відпочинку. Дозвілля молоді .Саморозвиток і самореалізація сучасної молоді в сфері відпочинку. Структура молодіжного відпочинку. Феномен субкультурної активності молоді. Організаційні особливості відпочинку молоді. Відмінні якості культури молодіжного дозвілля. Соціально-психологічні особливості молодіжного дозвілля.

Тема 6. Проблематика організації дозвілля людей середнього та похилого віку
Специфіка організації дозвілля для людей середнього та похилого віку. Форми відпочинку людей старшого віку. Проблеми організації дозвілля людей середнього та похилого віку. Організація дозвіллевої активності людей похилого віку. Поняття ейджеїзму. Підтримання соціальної активності осіб «третього віку». Методи активізації діяльності, стимулювання активності в рамках дозвілля. Схема клубного вечора в установі культури для людей старшого віку.

Тема 7. Сімейний відпочинок в закладах санаторно-курортного типу, на морських та гірськолижних курортах

Сімейне дозвілля в закладах санаторно-курортного типу в Україні. Кліматолікування. Характеристика, класифікація, механізм дії аеротерапії, геліотерапії, таласотерапії, спелеотерапії. Особливість та механізм дії на організм прісної води. Чинники вибору гідротерапії. Методики застосування. Грязелікування. Основні процедури, механізм дії. Сімейні санаторії в Україні. Особливості організації сімейного курортного дозвілля у країнах Європи. Найрозвиненіші курортні системи Європи, загальна характеристика та основні групи курортів. Дозвілля на курортах Болгарії, Хорватії, Чорногорії, Іспанії, Італії,

Туреччини, Кіпру. Сімейний відпочинок на морських курортах, особливості. Сімейне дозвілля на гірськолижних курортах.

Відпочинок в умовах туристичних баз. Одна із тенденцій розвитку туризму – стрімке збільшення кількості організації самостійних подорожей. Проблеми та переваги самостійних подорожей, ставлення різних типів родин до вибору туристичного маршруту. Вплив розвитку інтернет технологій на зростання популярності родинних подорожей (онлайн-бронювання, електронний квиток, різні веб-форуми про самостійні подорожі), що дозволяє швидко знайти необхідну інформацію та купувати складові подорожі. Прихильне ставлення сучасних родин до самостійних подорожей (свобода вибору маршруту, відсутність страхів перед зарубіжжям; попередній досвід мандрівок; розвиток послуг для самостійних мандрівників). Переваги та проблеми сімейного відпочинку в умовах туристичних баз, кемпінгів, молодіжних таборів.

Тема 8. Інклюзія у сфері дозвілля

Процес залучення людей з обмеженими можливостями, особливостями фізичного чи ментального розвитку до культурних цінностей та вирішення проблем духовної відчуженості особистості у сферу дозвілля. Доступність, забезпечення рівного доступу усім групам населення до участі у дозвіллевих практиках.

Безбар'єрність (фізична, інформаційна, цифрова, суспільна та громадянська, освітня, економічна) як основна вимога до організації дозвілля людей з особливими потребами.

Соціокультурне моделювання дозвіллевих подій з інклюзією. Організаційна складова: вибір форми дозвіллевого заходу (події, проекту), стратегії проведення, менеджменту, робота з персоналом. Тематична складова: розробка заходу, врахування його часу та тривалості. Технологічна складова: створення та оснащення безпечного та комфортного інклюзивного простору з використанням сучасного необхідного обладнання з метою подолання бар'єрів на шляху до участі у дозвіллевій діяльності.

Тема 9. Дозвілля як арт-терапія для осіб із обмеженими можливостями

Використання гри як терапевтичного засобу. Діагностичні ігрові методики. Індивідуальна ігротерапія. Терапевтичні та корекційні ігри. Арт-терапія: цільове призначення, принципи, методики. Поняття арт-терапії та її цільове призначення. Основні принципи проведення арт-терапевтичного заняття. Методика групової тематично орієнтованої арт-терапії. Методика проведення лялькотерапії. Методика бібліотерапії (цілі, умови застосування, підбір матеріалу, етапи). Ізотерапія (типологія завдань, тематика, змістове наповнення). Казкотерапія (художні, дидактичні, психотерапевтичні, медитативні казки) та методика проведення корекційно-розвивального заняття. Діти-сироти. Поняття соціального сирітства. Види депривації (психологічна, рухова, емоційна). Творчі методи соціокультурної діяльності, застосовувані під час інтелектуального та емоційного розвитку дітей-сиріт. Організація дозвілля та реабілітаційні заходи засобами мистецтва. Форми соціокультурної діяльності з людьми з обмеженими можливостями. Їх адаптація під час організації відпочинку та розваг.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи дозвілля												
Тема 1. Сутність організації дозвілля	14	2	2			10	15	2				12
Тема 2. Соціалізація вільного часу розваг	14	2	2			10	17	2				12
Тема 3. Провідні чинники, що визначають характер потреб людини у сфері дозвілля	14	2	2			10	17	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	42	6	6			30	42	4	4			34
Змістовий модуль 2. Методика організації дозвілля різних вікових категорій громадян												
Тема 1. Дозвілля дітей : аспекти організації	9	2	2			5	12	2				10
Тема 2. Організація дозвілля підлітків та молоді	9	2	2			5	10					10

Тема 3. <i>Проблематика</i> організації дозвілля людей середнього та похилого віку	9	2	2			5	12		2			10
Тема 4. Сімейний відпочинок в закладах санаторно-курортного типу, на морських та гірськолижних курортах	9	2	2			5	10					10
Тема 5. Інклюзія у сфері дозвілля	6	2				4	12	2				
Тема 6. Дозвілля як арт-терапія для осіб із обмеженими можливостями	4	2	2				2		2			
Разом за змістовим модулем 2	48	12	12			24	48	4	4			40
Усього годин	90	18	18			54	90	8	8			74
ІНДЗ			—	—		—			—	—	—	
Усього годин												

6. Теми семінарських занять

Не передбачено

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
----------	------------	--------------------

1	Розвиток дозвіллевої діяльності.	2
2	Феномен дозвілля у сучасному світі.	2
3	Законодавство дозвіллевої сфери.	2
4.	Організація відпочинку закладами культури для родини	2
5.	Відпочинок дітей, підлітків, молоді. Організація розваг в дитячих оздоровчих центрах.	2
6.	Організація дозвілля людей поважного віку та з обмеженими можливостями	2
7.	Арт-терапія: цільове призначення, принципи, методики	2
8.	Соціалізація вільного часу та дозвіллевої діяльності	2
9.	Відпочинок та розваги в зарубіжних країнах	2
	Разом	18

8. Теми лабораторних занять

Не передбачено

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Компоненти індивідуального дозвілля.	7
2.	Форми та методи організації дозвілля.	7
3.	Форми дозвілля людей похилого віку.	5
4.	Вплив відпочинку на розвиток особистості.	5
5.	Дозвілля як складова частина вільного часу людини.	5
6.	Структура та планування відпочинку населення.	5

7.	Організація дозвілля у зарубіжних країнах.	5
8.	Організація дозвілля в закладах паркового типу.	5
9.	Методика організації інтелектуально – пізнавального дозвілля .	5
10.	Організація відпочинку і розваг в закладах клубного типу.	5
	Разом	54

10. Індивідуальні завдання

Не передбачено

11. Методи навчання

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12.Методи оцінювання результатів навчання

МО2 – усне або письмове опитування ;

МО3 – колоквіум;

МО4 – тестування;

МО5 – командні проекти;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист практичних робіт;

МО10 – залік.

13. Засоби діагностики результатів навчання

-залік;

- практичні, лабораторні, реферати, есе;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

14. Критерії оцінювання

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

№ з /п	Рівні навчальних досягнень студента	Критерії оцінювання	Показники рейтингової оцінки в балах

1	Початковий	Здобувач володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно, має початкові уявлення про предмет, недостатньо тверді методичні навички, що потребує контролю з боку викладача під час проведення заняття.	11-59
2	Середній	Здобувач відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, виконує завдання за зразком. Має певні методичні навички, що не потребують контролю викладача під час проведення заняття.	60-69
3	Достатній	Здобувач володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, робити висновки, виправляти допущені помилки, самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, має достатні методичні навички для якісного проведення заняття .	70-89
4	Високий	Знання здобувач є глибокими, міцними, системними. Здобувач вміє аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі, має тверді методичні навички для якісного проведення заняття.	90-100

Рейтингова оцінка здобувача формується шляхом сумування кількості балів, якими оцінюються сформованість знань, умінь і навичок під час засвоєння змісту елементів модуля.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	

74–81	C	задовільно	
64–73	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
5	5	5	5	10	10	10	5	5		
Разом 60										

16. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни містить:

- освітньо-професійну програму підготовки бакалаврів з галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 034 «Культурологія»;
- нормативні документи Міністерства освіти і науки;
- нормативні документи Міністерства культури України та інформаційної політики;
- методичні матеріали до самостійної роботи здобувачів.

Навчальний наочний матеріал, методичні рекомендації з підготовки індивідуальних завдань і

виконання самостійної роботи, презентації за темами, навчальна, методична і наукова література згідно списку, що додається. Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання для: комунікації та опитувань, виконання завдань практичної роботи, виконання завдань самостійної роботи.

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

Питання для іспиту з дисципліни « Методика організації дозвілля різних вікових категорій» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 034 « Культурологія»

1. Соціальна суть дозвілля.
2. Функції відпочинку.
3. Розваги як психофізіологічна потреба організму.
4. Структура відпочинку.
5. Особливості буденного відпочинку.
6. Святковий відпочинок : деякі аспекти організації.
7. Специфіка відпочинку дітей шкільного віку.
8. Відпочинок дітей молодшого шкільного віку.
9. Організація відпочинку підлітків : характерні особливості.
10. Проблеми дозвілля старшокласників.
11. Молодіжний відпочинок : стан, проблеми, перспективи.
12. Особливості відпочинку людей середнього віку.
13. Проблематика організації відпочинку людей старшого віку.
14. Індивідуальний відпочинок.
15. Особливості колективного відпочинку.
16. Масовий відпочинок як історико-соціальне явище.
17. Форми організації масового відпочинку.
18. Камерні форми відпочинку.
19. Сімейні свята в системі відпочинку.
20. Гра – важливий засіб організації відпочинку і розваг.
21. Класифікація ігор.
22. Інтелектуально – пізнавальний відпочинок.
23. Творчо – розвиваючий відпочинок як основа розвитку особистості.
24. Фізично – оздоровчий відпочинок в системі зміцнення здоров'я.
25. Розважально – ігровий відпочинок.
26. Тенденції модернізації сфери відпочинку та розваг.
27. Характерні особливості весняно – літнього та осінньо – зимового відпочинку.
28. Організація відпочинку в закладах паркового типу.
29. Діяльність закладів клубного типу по організації відпочинку і розваг різних категорій населення.
30. Організація відпочинку в закладах загальноміської індустрії дозвілля.

31. Особливості організації відпочинку в закладах туризму.
32. Специфіка організації відпочинку в закладах санаторно – курортного типу.
33. Музеї у системі пізнавального відпочинку.
34. Система позашкільних закладів для відпочинку дітей.
35. Особливості організації сімейного відпочинку.
36. Роль державних та громадських організацій у системі відпочинку.
37. Сучасні тенденції в сфері відпочинку.
38. Правове регулювання часу відпочинку населення.
39. Сімейні свята в системі відпочинку.
40. Психологічні особливості організації відпочинку для різних вікових категорій людей.
41. Молодіжний відпочинок : стан, проблеми, перспективи.
42. Соціальні аспекти відпочинку різних вікових категорій людей .
43. Інформаційні технології в організації відпочинку.
44. Класифікація форм відпочинку населення .
45. Святковий відпочинок : аспекти організації.
46. Організація відпочинку підлітків : характерні особливості .
47. Особливості колективного відпочинку.
48. Організація відпочинку людей середнього віку.
49. Розваги як психофізіологічна потреба організму.
50. Формування культури глядача у процесі відпочинку.
51. Соціально-психологічні механізми організації відпочинку.
52. Особливості менеджера соціокультурної діяльності під час відпочинку.
53. Форми відпочинку людей похилого віку.
54. Організація відпочинку у зарубіжних країнах.
55. Організація відпочинку в закладах паркового типу.
56. Методика організації інтелектуально – пізнавального відпочинку .
57. Сучасні наукові дослідження у сфері відпочинку.
58. Організація відпочинку і розваг в закладах клубного типу.
59. Виховання у молодших школярів культури поведінки під час відпочинку.
60. Організація дозвілля : інноваційний досвід.

18. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Бабець І. Г., Полякова Ю. В., Мокій О. А. Міжнародний менеджмент інноваційної діяльності : підручник. Львів, 2016. 493 с.
4. Байлик С.І., Кравець О.М. Організація анімаційних послуг в туризмі : нав. посіб. Харків : ХНАМГ, 2008. 197с.
5. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: ВПЦ «Київ. ун-т», 2001. 395 с.
6. Болотова М.І. Організація сімейного дозвілля в освітньому середовищі установи додаткової освіти дітей. М.: Компанія Супутник+, 2005. 52 с.

7. Бондар О. В., Глебова А. О. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. Київ : Освіта України, 2013. 480 с.
8. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посібник. К. : Центр навч. л-ри, 2006. 208 с.
9. Бабенко Н.Б. Дозвілля сім'ї. Київ: ДАКККиМ, 2004.
10. Балабанова Л.В. Управління та культура: методичні рекомендації. Тернопіль: б. в., 2011.
11. Віленський Й. Словник – довідник з інформаційного права та права у сфері культури. Київ, 2001.
12. Ведмідь Н.І., Мельниченко С.В. Організація дозвілля туристів : навч. посіб. К. : КНТЕУ, 2008. 85 с.
13. Вовчак О. Д., Руцишин Н. М. Інвестиційний менеджмент : підручник. Укоопспілка. Львів, 2016. 463 с.
14. Воробьева И. В. Социально-культурная деятельность : учеб.-метод. комплекс. Минск : ГИУСТ БГУ, 2009. 106 с.
15. Вступ до соціальної роботи : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. К. : Академвидав, 2005. 300 с.
16. Гриценко О.А. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі . К.: УЦКД, 2000.
17. Збірник Законодавчо-нормативних актів про культуру. МК України, 2008.
- 18.
19. Історія соціального виховання (з давніх часів до середини ХХ століття) [Текст] : хрестоматія / упоряд. О.С. Радул, Т.О. Кравцова, С.В. Куркіна та ін. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2010. 464 с.
20. Інформатизація і модернізація соціокультурної сфери суспільства: взаємодія та розвиток : [монографія] / О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін.; НАН України ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. К., 2013. 184 с.
21. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту. Підручник. К.: «Академвидав». 2002. 262 с.
22. Кочубей Н.В. Соціокультурна діяльність .Суми, 2015.
23. Ковальчук Т.І. Основи педагогічної дозвілєвої діяльності. Ч.1. К.,2010.
24. Ковальчук Т.І. Педагогіка дозвілля: теорія і практика: монографія. К.,2011.
25. Кожушко Л. Ф., Кузнецова Т. О. Менеджмент організацій: теорія та практика : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2016. 396 с.
26. Коляда С. Современный менеджмент: стратегии эффективного лидера. Днепропетровск : Лира, 2016. 103 с.
27. Кондратюк Н. В.Менеджмент : практикум. Харків, 2016. 220 с.
28. Конверський А. Є., Онищенко О. С., Попович М. В. Культурологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. та ін. Харків: Фоліо, 2013.
29. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підруч. Київ : Знання, 2008. 661 с.
30. Мошек Г.Є. Менеджмент. Навчальний посібник / Заг. ред. к.е.н., проф. Мошека Г.Є. К.: Кондор, 2009. 392 с.
31. Матеріальна підтримка культурних проектів : світовий досвід та можливості застосування в Україні : колективна монографія / О. І. Безгін, Г. Є. Бернадська, Л. О. Кочарян. Київ, 2010. 192 с.
32. Менеджмент: питання та відповіді : навч. посіб. для дистанц. навчання / Гуткевич С. О. [та ін.] ; [заг. ред. проф. Мошека Г. Є.]. Харків : Діса плюс, 2016. 940 с.
33. Міжнародні організації : навч. посібник / за ред. О. С. Кучика. Київ : Знання, 2007.
34. Напрями розвитку сучасного менеджменту: проблеми та рішення : монографія за заг. ред. Л. М. Варави. Кривий Ріг : Чернявський Д. О. [вид.], 2015. 417 с.
35. Обертинська А.П. Основи режисури театралізованих масових вистав: навч. посіб. К., 2004.

36. Обертинська А.П. Основи теорії драми та сценарної майстерності: навч. посіб. К., 2002.
37. Основи формування культури академічної доброчесності в бібліотеці : інформаційний огляд / автори-укладачі: Якуніна Н. В., Чинюк А. А., Руденко Я. В. ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. О. Сербін; Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. 41 с.
38. Петрова І.В. Проектування в соціально-культурній сфері: навч. посібник .К., 2007. 372 с.
39. Рульєв В.А. Менеджмент. Навчальний посібник./В.А.Рульєв, С.О. Гуткевич. К.: «Центр учбової літератури». 2011. 311 с.
40. Старостіна А.О. Маркетинг: підручник. К.: Знання, 2009. 1071 с.
41. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за кордоном : навч. посіб. Ужгород. : УДУ, 2000. 170 с.
42. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Моногр. За ред. В.В. Барабаша. Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 2008. 340 с.
43. Старков В. Традиційна ігрова культура населення України. Київ: ІУАДЖ, 2009.
44. Стафійчук В.І. Рекреація: Навч. посіб. Київ: Альтерпрес, 2006. 263 с.
45. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
46. Флегонтова Н.М. Словник-довідник термінів педагогічного маркетингу. К. : Освіта України, 2008. 80 с
47. Цимбалюк Н. М. Дозвілля в Україні. Теоретичні та емпіричні аспекти: Монографія. К.: ДАКККіМ, 2003. 224 с.

Допоміжна

48. Вознюк Т. Г. Менеджмент навчально-виховного процесу. Київ, 2002.
49. Воловик А.Ф. Педагогіка дозвілля. Харків: ХДАК, 1999.
50. Гаврилова Г.К. Релігія і мистецтво: взаємини релігії та мистецтва. Київ: Кондор, 2012.
51. Донченко Н.П. Мистецтво гри : навч. пос. Київ: ДАКККіМ. 1999.
52. Кіндрацька І.І. Менеджмент у сфері культури і мистецтва. Київ: Кондор, 2012.
53. Кірсанов В. Комплексна модель дослідження дозвілля: сутність і шляхи побудови. *Вісник Книжкової палати*. 2006. №7. С. 40-43.
54. Кірсанов В. Концептуальні напрями наукових досліджень з педагогічного управління культурно-просвітньою діяльністю в умовах дозвілля. *Вісник Книжкової палати*. 2005. №1. С. 43-45.
55. Ковтун В. Д. Сучасні моделі парків: зарубіжний та вітчизняний досвід [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/kovtun.htm.
56. Кошелева О.Б. Організація дозвілля людей третього віку. Педагогічні та рекреаційні технології в сучасній індустрії дозвілля: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (5 – 7 червня 2006 р.). Київ: КНУКіМ, 2006.
57. Кубіцький С. О. Історія соціальної роботи в зарубіжних країнах в схемах і таблицях : навч. посібн. Київ: ДАКККіМ, 2010. 124 с.
58. Кубіцький С.О. Історія соціальної роботи в зарубіжних країнах: навч. посіб. Київ: ДАКККіМ, 2009. 228 с.
59. Культура в законі: стан та проблеми правового регулювання культури в Україні /за ред. О. Гриценка. Київ: УЦКД, 1998.
60. Культура досуга. За ред. В. М.Пича и др. Київ: КГУ, 1990.
61. Конверський А. Є., Онищенко О. С., Попович М. В. Культурологія : підруч. для студ.

- вищ. навч. закл. та ін. Харків: Фоліо, 2013.
62. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підруч. Київ : Знання, 2008. 661 с.
63. Петрова І. О. Дозвілля в зарубіжних країнах : підручник. Київ : Кондор, 2015. 408 с.
64. Покоłodна М.М., Полчанінова І.Л. Конспект лекцій з дисципліни «Рекреаційні комплекси світу (в тому числі турресурси України)» (для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа»); Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2012. 174 с.
65. Поліщук Л.О. Рекреаційний потенціал закладів клубного типу. *Педагогічні та рекреаційні технології а сучасній індустрії дозвілля*: Мат. II Міжнар. наук. –практ. конф. (5 – 7 червня 2006 р.). Київ: КНУКіМ, 2006. С. 102 – 104.
66. Поплавський М.М. Шоу-бізнес: теорія, історія, практика: підручник. К., 2001.
67. Флегонтова Н. М. Педагогічна організація культурного дозвілля школярів: навч.-метод. посіб. К., 2007.
68. Янц Н.Д. Основи сценарної роботи соціального педагога: курс лекцій. Переяслав-Хмельницький, 2009.

19. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. <http://mincult.kmu.gov.ua> Міністерство культури України
2. <http://nakkkim.edu.ua> Національна Академія керівних кадрів культури і мистецтв
3. <http://uckd.org> Український центр культурних досліджень
4. <http://www.icr.kiev.ua> Інститут культурології Національної академії мистецтв України
5. Закон України «Про музеї та музейну справу» [Електронний ресурс]// Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/249/95-вр>. - Назва з екрану;
6. Закон України «Про Бібліотеки та бібліотечну справу» [Електронний ресурс]// Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр>. - Назва з екрану;
7. Закон України «Про Культуру» [Електронний ресурс]// Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>. - Назва з екрану;
8. Закон України «Про театри і театральну справу» [Електронний ресурс]// Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2605-15>. - Назва з екрану;
9. Закон України «Про охорону культурної спадщини» [Електронний ресурс]// Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>. - Назва з екрану;
10. Закон України «Про гастрольні заходи в Україні» [Електронний ресурс]// Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1115-15>. - Назва з екрану;
11. Закон України «Про кінематографію» [Електронний ресурс]// Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/9/98-вр>. - Назва з екрану.
12. Інформаційно - нормативна база Міністерства освіти і науки України.

13. Інформаційно - нормативна база Міністерства культури та інформаційної політики України.
14. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, м. Київ, пр. 40 – річчя Жовтня, 3.
15. Обласна наукова бібліотека , м. Рівне, майдан Короленка, 6.
16. Наукова бібліотека РДГУ, м. Рівне, вул. Пластова , 31 .
17. Фахові вітчизняні періодичні видання, внесені до переліку МОН України. Доступ до переліку:
<http://mon.gov.ua/activity/nauka/atestacziya-kadriv-vishhoyikvalifikacziyi/perelik-vidan/>

Робоча програма

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__
навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “____” _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією
факультету Протокол від “____” _____ 20__ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__
навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “____” _____ 20__ року № ____
 Завідувач кафедри _____ (_____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією
 факультету Протокол від “____” _____ 20__ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__
 навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “____” _____ 20__ року № ____
 Завідувач кафедри _____ (_____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією
 факультету Протокол від “____” _____ 20__ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__
 навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої	Зміни і доповнення
----------------	--------------------

програми навчальної дисципліни	

Протокол від “___” _____ 20__ року № ____
 Завідувач кафедри _____ (_____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією
 факультету Протокол від “___” _____ 20__ року № ____
 Голова навчально-методичної комісії _____ (_____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__
 навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ____
 Завідувач кафедри _____ (_____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією
 факультету Протокол від “___” _____ 20__ року № ____
 Голова навчально-методичної комісії _____ (_____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

